

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Βρυξέλλες, 2.9.2022
COM (2022) 452 final

ΜΗΝΥΜΑ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΕΥΡΩΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ, ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ, ΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ, ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ

Η αντιμετώπιση της COVID-19 από την Ευρωπαϊκή Ένωση: προετοιμάζοντας το φθινόπωρο και το χειμώνα του 2023*

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Το καλοκαιρινό κύμα της COVID-19, που μεταφέρεται από την Όμικρον BA.4 και BA.5, μας υπενθύμισε ξεκάθαρα ότι η πανδημία δεν έχει τελειώσει ακόμη. Από τις αρχές Ιουνίου έως τα μέσα Ιουλίου, η ΕΕ/ΕΟΧ (Ευρωπαϊκός Οικονομικός Χώρος) αντιμετώπισε τριπλασιασμό των κρουσμάτων COVID-19. Έκτοτε, ο αριθμός των κρουσμάτων μειώθηκε ξανά, αλλά, ωστόσο, παραμένει υψηλός μεταξύ των ατόμων ηλικίας 65 ετών και άνω, με επακόλουθη αύξηση των ποσοστών νοσηλείας και των εισαγωγών στις Μονάδες Εντατικής Θεραπείας (ΜΕΘ) σε αυτή την ομάδα ατόμων. Συνολικά, περισσότεροι από 2.300 άνθρωποι εξακολουθούν να πεθαίνουν κάθε εβδομάδα στην ΕΕ/ΕΟΧ εξ αιτίας της COVID-19.

Αυτά τα στοιχεία είναι ακόμη πιο ανησυχητικά, καθώς είναι πιθανό να υποτιμούν την πραγματική κατάσταση και δεν λαμβάνουν υπόψη τις επιπτώσεις, όπως η μακροχρόνια (long) COVID, καθώς και ο αντίκτυπος της πανδημίας στην ψυχική υγεία. Επιπροσθέτως, όλες οι χώρες έχουν άρει τους περισσότερους περιορισμούς και οι πληθυσμοί τους αντιμετωπίζουν πανδημική κόπωση, η οποία μπορεί να οδηγήσει σε αλλαγές συμπεριφοράς. Αυτοί οι παράγοντες διευκολύνουν την ταχεία κυκλοφορία του ιού στην ΕΕ, γεγονός που ανοίγει την πόρτα στην εμφάνιση νέων παραλλαγών που θα μπορούσαν να αποφύγουν την ανοσία, να εξαπλωθούν ευκολότερα ή να προκαλέσουν σοβαρότερη ασθένεια. Είναι επομένως πιθανό, εάν δεν ελεγχθεί ο ιός και δεν αποτραπούν νέες μολύνσεις, τα δαπανηρά κέρδη που προέκυψαν ως αντιμετώπιση της πανδημίας να χαθούν.

Από τα τέλη Απριλίου του τρέχοντος έτους, η απορρόφηση των εμβολίων COVID-19 στην ΕΕ έχει μόλις και μετά βίας αλλάξει. Μεταξύ των ατόμων ηλικίας 60 ετών και άνω, το 7,5% δεν έχει ακόμη εμβολιαστεί και το 16,3% δεν έχει λάβει την πρώτη αναμνηστική δόση. Όσον αφορά τα ποσοστά εμβολιασμού στους ενήλικες, το 14,1% των ατόμων ηλικίας 18 ετών και άνω, δεν έχει εμβολιαστεί και το 35,5% δεν έχει λάβει την πρώτη αναμνηστική δόση. Επιπροσθέτως, ενώ η προστασία που προσφέρουν τα εμβόλια εξακολουθεί να είναι υψηλή έναντι σοβαρών συνεπειών (σοβαρές ασθένειες, νοσηλεία και θάνατος), μειώνεται επειδή οι περισσότεροι άνθρωποι έλαβαν την τελευταία τους δόση πριν από αρκετούς μήνες. Η ευρεία έκθεση στην Όμικρον, η μεταβλητή εμβολιαστική κάλυψη μεταξύ και εντός των χωρών και η μειωμένη προστασία από φυσικές λοιμώξεις και εμβόλια, παρουσιάζουν ένα περίπλοκο τοπίο ανοσίας του πληθυσμού.

Τα τελευταία δύο χρόνια έδειξαν ότι η ΕΕ θα μπορούσε να αντιμετωπίσει άλλο ένα κύμα COVID-19 αυτό το φθινόπωρο και το χειμώνα. Με ανθρώπους να επιστρέφουν από διακοπές, τα σχολεία να ανοίγουν ξανά και το κρύο να σπρώχνει τον κόσμο σε εσωτερικούς χώρους για κοινωνικές συγκεντρώσεις, τα ποσοστά μόλυνσης θα μπορούσαν να αυξηθούν περαιτέρω. Είναι επίσης πιθανόν ότι η ΕΕ θα αντιμετωπίσει μια περίοδο ενεργού κυκλοφορίας άλλων αναπνευστικών ιών, συμπεριλαμβανομένης της γρίπης, ως συνήθως, κατά τη χειμερινή περίοδο. Αυτή η πρόβλεψη αποτελεί πρόκληση για τα ήδη υπερφορτωμένα εθνικά συστήματα υγειονομικής περίθαλψης και το εργατικό δυναμικό τους σε ολόκληρη την ΕΕ.

Αυτό το Μήνυμα (Ανακοίνωση), η οποία βασίζεται στη δέσμη δράσεων που προτάθηκε τον Απρίλιο, προτρέπει τα κράτη μέλη να εφαρμόσουν τις απαραίτητες ολοκληρωμένες στρατηγικές και μέτρα για να βοηθήσουν στην αποφυγή της έκρηξης της COVID-19 αυτό το φθινόπωρο και τον χειμώνα και να δημιουργήσουν τις απαραίτητες δομές που θα μας επιτρέψουν να ανταποκριθούμε σε μελλοντικές επιδημίες με βιώσιμο τρόπο. Επιπλέον, η Επιτροπή καλεί τα κράτη μέλη να συνεχίσουν να συντονίζουν τις προσπάθειες ετοιμότητας σε ολόκληρη την ΕΕ, εν όψει του επόμενου κύματος και της περαιτέρω ανάπτυξης των προγραμμάτων εμβολιασμού. Τέλος, συνεχίζοντας να ενεργούμε τώρα, μπορούμε να περιορίσουμε την αναμενόμενη πίεση στα συστήματα υγείας μας, την αναστάτωση στις οικονομίες μας και τις προκλήσεις για την κοινωνία μας.

2. ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΚΑΙ ΔΙΑΘΕΣΙΜΟΤΗΤΑ ΕΜΒΟΛΙΩΝ COVID-19 ΓΙΑ ΦΘΙΝΟΠΩΡΟ ΚΑΙ ΧΕΙΜΩΝΑ

Η ανάπτυξη των εμβολίων κατά της COVID-19 μπορεί να θεωρηθεί επιστημονικός θρίαμβος και η επιτυχής ανάπτυξή τους εκτιμάται ότι έσωσε περίπου 20 εκατομμύρια ζωές παγκοσμίως τον πρώτο χρόνο τους. Στο πλαίσιο της τρέχουσας αναζωπύρωσης της πανδημίας, υπό την αιγίδα των παραλλαγών Όμικρον BA.4 και BA.5, **είναι σημαντικό να ενισχυθεί το μήνυμα** ότι τα τρέχοντα εμβόλια COVID-19 (μονοδύναμα εμβόλια που στοχεύουν τον αρχικό ιό SARS-CoV-2) **συνεχίζουν να παρέχουν υψηλά επίπεδα προστασίας από νοσήλια, σοβαρή νόσηση και θάνατο.** Ο εμβολιασμός παραμένει ο πιο αξιόπιστος τρόπος για την πρόληψη σοβαρής νόσησης και συνεπώς για τη μείωση της θνησιμότητας από την COVID-19.

Ταυτόχρονα, οι κατασκευαστές εμβολίων αναπτύσσουν **προσαρμοσμένα (κατάλληλα) εμβόλια mRNA που θα χρησιμοποιηθούν ως ενισχυτές (boosters)** που στοχεύουν τις παραλλαγές της Όμικρον. Οι προσαρμοσμένες εκδόσεις των εμβολίων Comirnaty και Spikevax, που στοχεύουν τον αρχικό ιό SARS-CoV-2 καθώς και την υποπαραλλαγή BA.1 Όμικρον **εγκρίθηκαν από τον Ευρωπαϊκό Οργανισμό Φαρμάκων (EMA) και από την ΕΕ στις αρχές Σεπτεμβρίου, με συνοπτική διαδικασία** που καθόρισε η Επιτροπή το 2021. Ο EMA έχει επίσης ξεκινήσει μια συνεχή αναθεώρηση μιας έκδοσης του Comirnaty κατάλληλης για τον αρχικό ιό SARS-CoV-2 και τις υποπαραλλαγές του Όμικρον BA.4 και BA.5, για πιθανή ταχεία αδειοδότηση το φθινόπωρο. Τα προσαρμοσμένα εμβόλια mRNA θα πρέπει να παρέχουν αυξημένη και ευρύτερη προστασία έναντι των σημερινών και μελλοντικών παραλλαγών που προκαλούν ανησυχία.

Μια δεύτερη κατηγορία εμβολίων **με βάση τις πρωτεΐνες, που αναμένεται τις επόμενες εβδομάδες,** θα πρέπει να προστατεύει από τις παραλλαγές του SARS-CoV-2 και να συμπληρώνει το ευρύ μας χαρτοφυλάκιο εμβολίων και την επιλογή στρατηγικών εμβολιασμού. Τα εμβόλια Nuvaxovid και VLA2001, που διατίθενται επί του παρόντος στην ΕΕ, χρησιμοποιούν ασφαλείς και αποτελεσματικές συμβατικές πλατφόρμες εμβολίων που έχουν τη δυνατότητα να αυξήσουν την αποδοχή του εμβολιασμού κατά της COVID-19. Επιπλέον, τα εμβόλια Vidprentyn και PHH-1V, που στοχεύουν σε άλλα στελέχη παραλλαγής της COVID-19 που προκαλούν ανησυχία, θα παρέχουν αποτελεσματικές εναλλακτικές λύσεις σε ετερόλογους ενισχυτές. Τα συμβόλαια εμβολίων της ΕΕ διασφαλίζουν ότι τα κράτη μέλη έχουν πρόσβαση σε αυτά τα πιο πρόσφατα εμβόλια σε επαρκείς ποσότητες, μόλις

γίνουν διαθέσιμα. Τον Αύγουστο του τρέχοντος έτους, η πρώτη κοινή σύμβαση-πλαίσιο προμήθειας υπογράφηκε για εμβόλιο κατά της COVID-19 με την εταιρεία HIPRA.

Είναι αδύνατο να προβλεφθεί ποιες παραλλαγές θα είναι κυρίαρχες κατά την περίοδο του φθινοπώρου και του χειμώνα, αλλά η Ένωση θα συνεχίσει να διασφαλίζει την πρόσβαση σε ένα ευρύ και ευέλικτο χαρτοφυλάκιο εμβολίων που προσφέρει πολύ καλό επίπεδο ανοσίας κατά του SARS-CoV-2.

Χάρη στη στρατηγική της ΕΕ για τα εμβόλια, τα κράτη μέλη είναι εξοπλισμένα για να σχεδιάσουν και να ξεκινήσουν τις εκστρατείες εμβολιασμού τους, συμπεριλαμβανομένων των κατάλληλων εμβολίων πριν από το φθινόπωρο, προσφέροντας πρόσθετη ενίσχυση, όπως απαιτείται, ανάλογα με τα χαρακτηριστικά αυτών των εμβολίων και τις εθνικές συστάσεις. Η Επιτροπή συνεχίζει να εργάζεται με τους κατασκευαστές για να διασφαλίσει ότι τα κράτη μέλη λαμβάνουν καταλληλότερα εμβόλια κατά προτεραιότητα, καθώς αυτά καθίστανται διαθέσιμα. Επιπλέον, η Επιτροπή παραμένει σε στενή επαφή με τους προμηθευτές κρίσιμων συστατικών που απαιτούνται καθ' όλη τη διαδικασία παραγωγής. Ακόμη, η ομάδα συνεργασίας ΕΕ-ΗΠΑ για την παρασκευή και την εφοδιαστική αλυσίδα εμβολίων κατά της COVID-19, συμφώνησε για τον κατάλογο των κρίσιμων συστατικών που απαιτούνται για την παραγωγή τους που αξίζει παρακολούθησης. Αυτή η παρακολούθηση θα χρησιμεύσει ως σύστημα έγκαιρης προειδοποίησης και θα βοηθήσει στον εντοπισμό πιθανών σημείων συμφόρησης στην αλυσίδα εφοδιασμού σε πρώιμο στάδιο.

Σχεδιάζοντας μεσοπρόθεσμα, η Επιτροπή συνεργάζεται με διεθνείς εταίρους και κατασκευαστές πιθανών εμβολίων για τον παν-κορωνοϊό ή **για συνδυασμούς εμβολίων που προκαλούν ευρύτερες, ισχυρότερες και μακροχρόνιες ανοσοαποκρίσεις**. Επιπλέον, η Επιτροπή παρακολουθεί στενά **την ανάπτυξη εμβολίων μέσω ενδορινικής, ενδομυϊκής και ενδοδερμικής χορήγησης**. Αυτά τα εμβόλια θα πρέπει να είναι ευκολότερα στη χορήγηση, προσιτότερα και θα μπορούσαν να αυξήσουν την αποδοχή του εμβολιασμού. Ακόμη, οι συμβάσεις εμβολίων της ΕΕ διασφαλίζουν επίσης ότι οι εταιρείες ενημερώνουν στενά τα κράτη μέλη για την πρόοδο στην ανάπτυξη αυτών των εμβολίων.

Συνοψίζοντας, η χρηματοδότηση για την έρευνα και την ανάπτυξη, **οι κατάλληλες ρυθμιστικές οδοί** και η ανάπτυξη παραγωγικών ικανοτήτων και υποδομών, θα είναι ουσιαστικής σημασίας για τη διασφάλιση της πρόσβασης σε ασφαλή και αποτελεσματικά εμβόλια επόμενης γενιάς.

3. ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΩΝ ΕΠΟΜΕΝΩΝ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΩΝ ΕΜΒΟΛΙΑΣΜΟΥ ΚΑΤΑ ΤΗΣ COVID-19

Καθώς τις επόμενες εβδομάδες και μήνες διαφορετικά εμβόλια θα διατίθενται σε διαφορετικές χρονικές στιγμές, τα κράτη μέλη θα πρέπει να εξετάσουν, τόσο τη δυναμική προστασία που προσφέρουν τα κατάλληλα εμβόλια, όσο και τα οφέλη από τον εμβολιασμό ατόμων συγκεκριμένων ομάδων κινδύνου την κατάλληλη στιγμή. Οι εθνικές στρατηγικές εμβολιασμού πρέπει να είναι συντονισμένες και συνεπείς μεταξύ τους προκειμένου να αποφευχθούν τυχόν σημαντικές διαφορές από τη μια χώρα στην άλλη της ΕΕ/ΕΟΧ και να παρέχουν σαφή και συνεπή μηνύματα στο κοινό. Επιπλέον, θα πρέπει να αναπτυχθούν πριν από το επόμενο κύμα.

Προτεραιότητα των εθνικών εκστρατειών εμβολιασμού πρέπει να παραμείνει **η βελτίωση της εμβολιαστικής κάλυψης του αρχικού εμβολιασμού και της πρώτης αναμνηστικής δόσης** σε επιλέξιμα άτομα. Αυτό είναι ιδιαίτερα σημαντικό για ομάδες πληθυσμού με υψηλότερο κίνδυνο σοβαρών εκβάσεων και για χώρες με χαμηλότερα ποσοστά εμβολιασμού. **Παραμένουν σημαντικά κενά και ανισότητες μεταξύ χωρών και πληθυσμών, και αυτά πρέπει να αντιμετωπιστούν για να ενισχυθεί η προστασία.**

Η ακόλουθη ενότητα προσφέρει προτάσεις στα κράτη μέλη σχετικά με τις εθνικές τους στρατηγικές εμβολιασμού κατά της COVID-19, συμπεριλαμβανομένων των προτεραιοτήτων και παραγόντων που πρέπει να λαμβάνονται υπόψη κατά την προετοιμασία και την εφαρμογή τους.

ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΕΣ ΠΡΟΣΕΧΕΙΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΕΣ ΕΜΒΟΛΙΑΣΜΟΥ COVID-19 ΓΙΑ ΦΘΙΝΟΠΩΡΟ ΚΑΙ ΧΕΙΜΩΝΑ 2022-2023

Συνολικοί στόχοι και προτεραιότητες που πρέπει να εφαρμοστούν σε αυτό το στάδιο της πανδημίας:

➔ **Ακολουθήστε εθνικές στρατηγικές εμβολιασμού κατά της COVID-19 χρησιμοποιώντας τα διαθέσιμα εμβόλια για τη μείωση των νοσηλείων, των σοβαρών νοσήσεων και των θανάτων.**

➔ **Συμπληρώστε τα κενά στην εμβολιαστική κάλυψη.** Η βελτίωση της εμβολιαστικής κάλυψης του αρχικού εμβολιασμού και της πρώτης αναμνηστικής δόσης σε επιλέξιμα άτομα, **συμπεριλαμβανομένων των παιδιών και των εφήβων που είναι επιλέξιμοι, σύμφωνα με τα εθνικά προγράμματα εμβολιασμού, παραμένει προτεραιότητα.** Αυτό είναι ιδιαίτερα σημαντικό για ομάδες πληθυσμού με υψηλότερο κίνδυνο σοβαρών εκβάσεων και για χώρες με χαμηλότερα ποσοστά εμβολιασμού.

➔ **Διατηρήστε επαρκείς δυνατότητες εμβολιασμού, είτε ενεργοποιώντας εκ νέου τα κέντρα εμβολιασμού, είτε προσφεύγοντας σε άλλους πόρους, όπως γενικούς ιατρούς.**

➔ **Δώστε προτεραιότητα στη χορήγηση πρόσθετης αναμνηστικής δόσης (δεύτερη ή μεταγενέστερη) για συγκεκριμένες ομάδες πληθυσμού: άτομα ηλικίας 60 ετών και άνω και άτομα οποιασδήποτε ηλικίας που διατρέχουν κίνδυνο σοβαρής νόσησης (για παράδειγμα, άτομα με υποκείμενες συννοσηρότητες, ανοσοκατεσταλμένα άτομα και έγκυες γυναίκες).** Θα πρέπει επίσης να ληφθεί υπόψη η ενίσχυση του νοσηλευτικού προσωπικού και του προσωπικού σε εγκαταστάσεις μακροχρόνιας φροντίδας. Η επόμενη αναμνηστική δόση θα μπορούσε να δοθεί ήδη 3 μήνες μετά από την προηγούμενη και θα πρέπει να δοθεί προτεραιότητα σε άτομα που έλαβαν την τελευταία αναμνηστική τους πριν από περισσότερες από 6 μήνες.

➔ **Βεβαιωθείτε ότι οι διαμενόντες σε εγκαταστάσεις μακροχρόνιας φροντίδας λαμβάνουν τις συνιστώμενες αναμνηστικές δόσεις.**

➔ **Συνδυάστε εκστρατείες εμβολιασμού κατά της COVID-19 και κατά της γρίπης, όπου είναι δυνατόν, στοχεύοντας σε συγκεκριμένες ευπαθείς ομάδες και σχετικές ηλικιακές ομάδες.**

Βήματα που πρέπει να γίνουν όταν είναι διαθέσιμα τα προσαρμοσμένα εμβόλια για την COVID-19:

➔ **Ανάπτυξη εθνικών προγραμμάτων εμβολιασμού που θα περιγράφουν ποια εμβόλια πρέπει να χρησιμοποιούνται για ποιες πληθυσμιακές ομάδες.** Αυτό θα εξαρτηθεί από τα χαρακτηριστικά των προσαρμοσμένων εμβολίων σε σύγκριση με αυτά της πρώτης γενιάς, την επιδημιολογική κατάσταση και την πιθανή εμφάνιση νέων παραλλαγών. Αυτές οι στρατηγικές θα πρέπει να συζητηθούν σε σχετικά ευρωπαϊκά φόρουμ, προκειμένου να ανταλλάσσονται εμπειρίες και να διασφαλίζεται ο συντονισμός μεταξύ των χωρών.

➔ **Προσδιορίστε τις ομάδες πληθυσμού που θα έχουν προτεραιότητα για τα προσαρμοσμένα εμβόλια, ειδικά εάν αυτά τα εμβόλια δείχνουν μεγαλύτερη**

αποτελεσματικότητα έναντι των παραλλαγών που κυκλοφορούν το φθινόπωρο και το χειμώνα.

➔ **Βεβαιωθείτε ότι υπάρχει επαρκής ικανότητα χορήγησης εμβολίων** όταν παραδοθούν τα προσαρμοσμένα εμβόλια, ώστε να ξεκινήσουν αμέσως οι εκστρατείες εμβολιασμού.

➔ **Παρακολουθήστε στενά την αποτελεσματικότητα και την ασφάλεια** των [νέων και] προσαρμοσμένων εμβολίων μόλις ξεκινήσει η ανάπτυξη μεγάλης κλίμακας. Εάν είναι απαραίτητο, οι εθνικές στρατηγικές εμβολιασμού θα πρέπει να προσαρμοστούν όταν υπάρχουν περισσότερα στοιχεία για την απόδοση αυτών των εμβολίων.

Στρατηγικές επικοινωνίας που σχετίζονται με το φθινόπωρο και το χειμώνα και στρατηγικές εμβολιασμού

➔ Εφαρμογή και, όπου είναι δυνατόν, συντονισμός **αποτελεσματικών πρωτοβουλιών και στρατηγικών επικοινωνίας** για την προώθηση της λήψης πρόσθετων δόσεων εμβολίων και την προώθηση της ολοκλήρωσης της αρχικής σειράς από όσους δεν το έχουν κάνει ακόμη. Θα πρέπει να παρέχονται σαφείς πληροφορίες σχετικά με το σκεπτικό για τις συστάσεις και τα οφέλη της πρωτογενούς και αναμνηστικής θεραπείας για διαφορετικές ομάδες πληθυσμού, **συμπεριλαμβανομένων εκείνων που είχαν νοσήσει στο παρελθόν.**

➔ Να διασφαλιστεί ότι υπάρχει η ικανότητα **τακτικής επικαιροποίησης** της στρατηγικής δημόσιας επικοινωνίας, με βάση τις επιδημιολογικές εξελίξεις, **τις αλλαγές στις αντιλήψεις του κοινού και τη στάση του απέναντι στην τρέχουσα πανδημία**, και τον εμβολιασμό κατά της COVID-19, συμπεριλαμβανομένης **της ικανότητας παρακολούθησης και γρήγορης αντιμετώπισης ψευδών ή παραπλανητικών πληροφοριών.**

➔ **Αυξήστε την εμπιστοσύνη στα εμβόλια** παρακολουθώντας δημόσιες ερωτήσεις και ανησυχίες και απαντώντας σ' αυτές, εξηγώντας την επιστήμη πίσω από τις συστάσεις και **απομυθοποιώντας την κακή πληροφόρηση και την παραπληροφόρηση στα κυρίαρχα μέσα ενημέρωσης και στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης.** Τα σαφή, συνεπή και βασισμένα σε στοιχεία μηνύματα που αποδεικνύουν **τη συνεχή ασφάλεια** και αποτελεσματικότητα των εμβολίων κατά της COVID-19 είναι απαραίτητα. **Στοχεύστε δυσπρόσιτες ομάδες πληθυσμού** με προσαρμοσμένη επικοινωνία και δεσμεύστε επαγγελματίες υγείας και ηγέτες της κοινότητας ως αξιόπιστες πηγές πληροφοριών.

➔ **Διασφαλίστε πρόωπη επικοινωνιακή καμπάνια μόλις γίνουν διαθέσιμα τα νέα, και τα προσαρμοσμένα εμβόλια.** Πριν από τις παραδόσεις των κατάλληλων εμβολίων, τα κράτη μέλη θα πρέπει να επικοινωνούν με σαφήνεια με το κοινό για να αποφευχθεί η σύγχυση σχετικά με τον τρόπο χορήγησης των αναμνηστικών δόσεων τους επόμενους μήνες, τότε και γιατί θα συμβεί αυτό και ποιος θα έχει πρόσβαση σε αυτά.

➔ **Αντιμετωπίστε τη πολιτική διάσταση των εκστρατειών εκείνων που distάζουν να εμβολιαστούν και που παραπληροφορούν, που συνδέονται με αφηγήματα κατά της Δύσης και της ΕΕ. Ιδιαίτερες προκλήσεις περιλαμβάνουν τα δίκτυα όπου κυκλοφορεί παραπληροφόρηση και για άλλες κρίσεις, συμπεριλαμβανομένης της ρωσικής στρατιωτικής επίθεσης κατά της Ουκρανίας.**

4. ΑΠΑΡΑΙΤΗΤΟΙ ΤΟΜΕΙΣ ΓΙΑ ΑΥΞΗΜΕΝΕΣ ΠΡΟΣΠΑΘΕΙΕΣ

Παρακολούθηση αναπνευστικών ιών

Οι τρέχουσες στρατηγικές δοκιμών και οι μειωμένες προσπάθειες αλληλουχίας σε ορισμένες χώρες, δημιουργούν ένα επικίνδυνο τυφλό σημείο στις γνώσεις μας για την εξάπλωση και την εξέλιξη του ιού. Υπάρχει επείγουσα ανάγκη ανάπτυξης και διατήρησης ανθεκτικών,

ολοκληρωμένων συστημάτων παρακολούθησης με βάση τον πληθυσμό. Τέτοια συστήματα θα παρακολουθούν διάφορες ασθένειες όπως η **γρίπη, η COVID-19 και άλλες ιογενείς λοιμώξεις του αναπνευστικού** στην ΕΕ, με ολοκληρωμένο τρόπο. Τα δεδομένα από αυτά τα συστήματα επιτήρησης θα επιτρέψουν στις χώρες να παρακολουθούν στενά την εξάπλωση και την ένταση των κυκλοφορούντων αναπνευστικών ιών και να ανιχνεύουν τις μεταβαλλόμενες τάσεις και την εμφάνιση νέων παραλλαγών ανησυχίας. Αυτό, με τη σειρά του, θα καθοδηγήσει τα μέτρα ελέγχου και θα μετριάσει τον αντίκτυπο των νέων παραλλαγών. Αυτά τα συστήματα θα είναι βασικά σε αυτό το στάδιο της πανδημίας και για πιθανές μελλοντικές διασυννοριακές απειλές για την υγεία.

Απαιτούνται στρατηγική ιεράρχηση και διαρκής χρηματοδότηση της επέκτασης και της περαιτέρω ανάπτυξης «**Συστημάτων παρατηρητών νοσηρότητας στην πρωτοβάθμια φροντίδα υγείας**» (Sentinel), προκειμένου να σκοπεύσουν τον στόχο τους. Τα συστήματα Sentinel έχουν χρησιμοποιηθεί συνήθως για την επιτήρηση λοιμώξεων του αναπνευστικού (π.χ. γρίπη). Ένα σύστημα Sentinel αντί να εφαρμόζει τεστ σε ολόκληρο τον πληθυσμό, λαμβάνει δείγματα από έναν αριθμό αντιπροσωπευτικών περιπτώσεων σε συγκεκριμένες τοποθεσίες, όπως ιατρεία ή νοσοκομεία, τα οποία είναι ομοιόμορφα κατανομημένα σε μια ολόκληρη χώρα ή μια περιοχή. Ένα σύστημα Sentinel με αρκετά σημεία που παράγουν επαρκείς όγκους τεστ και που είναι γεωγραφικά και δημογραφικά αντιπροσωπευτικά για ολόκληρο τον πληθυσμό μιας χώρας, είναι ένας αποτελεσματικός και αποδοτικός τρόπος παρακολούθησης της εξάπλωσης μιας (αναπνευστικής) λοίμωξης.

Τα κράτη μέλη θα πρέπει να προσπαθήσουν να αυξήσουν τον αριθμό των συστημάτων Sentinel, να διασφαλίσουν ότι αυτοί οι τόποι αντικατοπτρίζουν τη γεωγραφική και δημογραφική κατανομή του πληθυσμού τους και να αυξήσουν τον αριθμό των τεστ που πραγματοποιούνται σε τοποθεσίες επιτήρησης Sentinel. Θα πρέπει επίσης να προγραμματίσουν να αυξήσουν την ικανότητα τεστ τους, ιδιαίτερα εάν χρειάζεται για να ανταποκριθούν στην εμφάνιση μιας νέας παραλλαγής ή μιας παραλλαγής της γρίπης που προκαλεί ανησυχία. Πρέπει επίσης να διατηρείται **επαρκής όγκος αλληλουχίας** για την παρακολούθηση των κυκλοφορούντων ιών και την ταχεία ανίχνευση νέων παραλλαγών ιών.

Στις 18 Ιουλίου 2022, το Ευρωπαϊκό Κέντρο Πρόληψης και Ελέγχου νόσων (ECDC) και το Περιφερειακό Γραφείο του Παγκόσμιου Οργανισμού Υγείας (ΠΟΥ) για την Ευρώπη, δημοσίευσαν 13 οδηγίες που περιέχουν πρακτικές συμβουλές προς τις χώρες σχετικά με τη δημιουργία αποτελεσματικών συστημάτων επιτήρησης και τη διασφάλιση της συνέχειας της εθνικής επιτήρησης κατά τη χειμερινή περίοδο 2022-2023 και εντεύθεν. Η καθοδήγηση περιγράφει τα πολλά οφέλη που προσφέρουν τα ολοκληρωμένα συστήματα παρακολούθησης βάσει πληθυσμού και τα κράτη μέλη ενθαρρύνονται έντονα να επανεξετάσουν και να ακολουθήσουν τις συστάσεις τους. Η συμμόρφωση με τις κατευθυντήριες γραμμές θα βελτιώσει τη συγκρισιμότητα μεταξύ των κρατών μελών και θα παράγει πιο αξιόπιστα επιδημιολογικά δεδομένα. Η ανάλυση αυτών των δεδομένων θα επιτρέψει πιο αποτελεσματικές και ταχύτερες απαντήσεις, βελτιώνοντας τελικά την ετοιμότητα της ΕΕ για την πανδημία. Τα κράτη μέλη καλούνται να ανταλλάσσουν περιοδικά πληροφορίες με το ECDC σχετικά με την κατάσταση των συστημάτων επιτήρησης ιών του αναπνευστικού, για παράδειγμα, απαντώντας σε σύντομες έρευνες.

Η επαγρύπνηση με βάση τα αστικά λύματα προέκυψε κατά τη διάρκεια της πανδημίας COVID-19 ως συμπληρωματικό εργαλείο για τη συλλογή πληροφοριών μεγάλων πληθυσμιακών ομάδων. Έκτοτε έχει συμπεριληφθεί πιο συστηματικά στις εθνικές στρατηγικές επαγρύπνησης για τον εντοπισμό του SARS-CoV-2 και των παραλλαγών του και έχουν εφαρμοστεί διάφορα μέτρα της ΕΕ για την υποστήριξη των χωρών σε αυτές τις προσπάθειες. Για παράδειγμα, **26 κράτη μέλη έλαβαν επιχορηγήσεις άμεσης δράσης για την υποστήριξη της παρακολούθησης των λυμάτων και των συναφών δραστηριοτήτων.**

Η επόμενη αναθεώρηση της Οδηγίας για την Επεξεργασία των Αστικών Λυμάτων, που πρόκειται να εγκριθεί αυτό το φθινόπωρο, θα εισαγάγει την παρακολούθηση των λυμάτων, με παρακολούθηση των παραμέτρων που σχετίζονται με τη δημόσια υγεία, συμπεριλαμβανομένου του ιού και των παραλλαγών του στα αστικά λύματα. Τα κράτη μέλη ενθαρρύνονται να συνεχίσουν τις προσπάθειές τους για τη συστηματική παρακολούθηση του SARS-CoV-2 ως μέρος της επιτήρησης των λυμάτων και να εφαρμόσουν τις ενέργειες που ορίζονται στη σχετική Σύσταση της Επιτροπής.

Μη φαρμακευτικές παρεμβάσεις

Τα εμβόλια αποτελούν κρίσιμο μέρος της απάντησης στην COVID-19. Ωστόσο, η εμπειρία μας με αυτήν την πανδημία έχει δείξει ότι οι προσπάθειές μας πρέπει να περιλαμβάνουν μη φαρμακευτικές παρεμβάσεις για τον περιορισμό της εξάπλωσης του ιού, την προστασία των ευάλωτων ομάδων και τη μείωση της πίεσης στα συστήματα υγείας. Παραδείγματα εξαιρετικά αποτελεσματικών, μη φαρμακευτικών παρεμβάσεων, **περιλαμβάνουν τη χρήση μάσκας και πιο περιοριστικά μέτρα, όπως ο περιορισμός του μεγέθους των συγκεντρώσεων**. Ειδικότερα, εάν τέτοιες παρεμβάσεις πραγματοποιηθούν πριν ή κατά την έναρξη ενός επόμενου κύματος, ο αντίκτυπός τους θα είναι μεγαλύτερος. **Είναι, λοιπόν, πιθανόν η μία ή η άλλη από τις μη φαρμακευτικές παρεμβάσεις να χρειαστεί να επαναφερθεί τους επόμενους μήνες.**

Σε αυτό το στάδιο της πανδημίας, η επιδημιολογική κατάσταση διαφέρει από το ένα κράτος μέλος στο άλλο. Ως εκ τούτου, η καλύτερη και πιο αποτελεσματική απόκριση για τη δημόσια υγεία μπορεί επίσης να διαφέρει. Οι χώρες θα πρέπει να αξιολογήσουν την ιδιαίτερη επιδημιολογική τους κατάσταση όσον αφορά τον αντίκτυπο στη δημόσια υγεία, την ικανότητα υγειονομικής περίθαλψης και την κοινωνική αποδοχή αυτών των μέτρων δημόσιας υγείας και να λάβουν αποφάσεις ανάλογα. Ωστόσο, ο συντονισμός των εθνικών προσεγγίσεων στο πλαίσιο των Ολοκληρωμένων Διακανονισμών Αντιμετώπισης Πολιτικής Κρίσης (IPCR) του Συμβουλίου και της Επιτροπής Ασφάλειας Υγείας ήταν απαραίτητος σε προηγούμενα κύματα για την ενθάρρυνση μιας συνεκτικής προσέγγισης σε ολόκληρη την ΕΕ και την ενιαία αγορά. Είναι σημαντικό αυτό να συνεχιστεί.

Οι βασικοί δείκτες που πρέπει να αξιολογηθούν όταν αποφασίζεται η επανεισαγωγή μη φαρμακευτικών μέτρων παρουσιάζονται παρακάτω:

Δεδομένα (στοιχεία) και κατώτατα όρια προς αξιολόγηση για την επανεισαγωγή μη φαρμακευτικών μέτρων:

- Δείκτες σοβαρότητας που πρέπει να χρησιμοποιηθούν: επίπτωση **σοβαρών οξείων αναπνευστικών παθήσεων (SARI)** λόγω COVID-19 ή γρίπης κατά ηλικία. **Θνησιμότητα** που αποδίδεται στην COVID-19 ή στη γρίπη κατά ηλικία.
- Εναλλακτικά, μπορούν να χρησιμοποιηθούν **τα ποσοστά νοσηλείας και ΜΕΘ** ειδικά για την COVID-19 ή τη γρίπη ή / και **τα ποσοστά πληρότητας νοσοκομείων και ΜΕΘ**. Αυτά θα πρέπει ιδανικά να αναλυθούν ανά ηλικία.
- Οι δείκτες σοβαρότητας πρέπει να συνδυάζονται με δεδομένα **σχετικά με την ικανότητα υγειονομικής περίθαλψης και την απόδοση του συστήματος υγείας**, προκειμένου να είναι σε θέση να εκτιμηθεί ο αντίκτυπος της επιδημίας. Αυτές οι αξιολογήσεις επιπτώσεων θα πρέπει να διενεργούνται τακτικά και να ενεργοποιούνται από ανοδικές τάσεις στους δείκτες σοβαρότητας.
- Τα δεδομένα των προηγούμενων ετών θα βοηθήσουν **στον καθορισμό των ορίων σοβαρότητας επιδημίας** για κάθε χώρα, λαμβάνοντας υπόψη τα διαφορετικά επίπεδα σοβαρής ασθένειας και τη διαθέσιμη ικανότητα υγειονομικής περίθαλψης.

Σε πολλά κράτη μέλη, εξακολουθεί να ισχύει η υποχρεωτική χρήση **μασκών προσώπου** σε εγκαταστάσεις υγειονομικής περίθαλψης και σε εγκαταστάσεις μακροχρόνιας περίθαλψης. Η χρήση τους σε κλειστούς δημόσιους χώρους, συμπεριλαμβανομένων των μέσων μαζικής μεταφοράς, μπορεί να είναι μια πρώτη επιλογή για τον περιορισμό της μετάδοσης της κοινότητας. Πρόσφατα στοιχεία δείχνουν ότι οι μάσκες προσώπου FFP2, οι οποίες είναι άμεσα διαθέσιμες στην ΕΕ/ΕΟΧ, έχουν ισχυρότερη προστατευτική δράση από τις ιατρικές μάσκες ή τις υφασμάτινες στην κοινότητα. Ως εκ τούτου, τα κράτη μέλη ενθαρρύνονται έντονα να εξετάσουν τη χρήση τους σε συγκεκριμένα πλαίσια. Η εξασφάλιση **επαρκούς αερισμού** σε εσωτερικούς χώρους είναι ένα βασικό μέτρο για τη μείωση του κινδύνου μετάδοσης του SARS-CoV-2 και άλλων ιών του αναπνευστικού. Απαιτούνται περαιτέρω προσπάθειες για τη βελτίωση του αερισμού στην ΕΕ/ΕΟΧ. Άλλα μέτρα όπως **η τηλε-εργασία ή ο περιορισμός του μεγέθους των μαζικών συγκεντρώσεων έχουν αποδειχθεί αποτελεσματικά στον περιορισμό της μετάδοσης του ιού**. Όταν εφαρμοστούν προληπτικά, πριν αυξηθεί ο αριθμός των κρουσμάτων, αυτά τα μέτρα μπορούν να αποφύγουν την ανάγκη για πιο ανασταλτικά μέτρα, όπως lockdown, κλείσιμο επιχειρήσεων και σχολείων, συστάσεις για παραμονή στο σπίτι και ταξιδιωτικούς περιορισμούς. **Η δέσμευση των κυβερνήσεων και η συμμόρφωση της κοινότητας** είναι ουσιαστικής σημασίας για την επιτυχία και την αποτελεσματικότητα των μη φαρμακευτικών μέτρων.

Επαναλειτουργία των σχολείων

Καθώς τα παιδιά επιστρέφουν στο σχολείο μετά τις καλοκαιρινές τους διακοπές, είναι ζωτικής σημασίας να διατηρηθεί ένα ασφαλές σχολικό περιβάλλον και να ελαχιστοποιηθούν οι απουσίες μαθητών και προσωπικού, αποτρέποντας τη μετάδοση του ιού SARS-CoV-2 μαζί με άλλους αναπνευστικούς ιούς. Τα παιδιά όλων των ηλικιών είναι ευπαθή και μπορούν να μεταδώσουν τον SARS-CoV-2. Τα παιδιά είναι συχνά ασυμπτωματικά ή έχουν ήπια συμπτώματα λοίμωξης, αλλά συμβαίνουν σοβαρές περιπτώσεις, ειδικά σε παιδιά με παράγοντες κινδύνου για σοβαρή εξέλιξη. Περιπτώσεις long COVID (μακράς διάρκειας COVID-19) έχουν επίσης αναφερθεί σε παιδιά.

Σημαντικά μέτρα όπως **η προώθηση του εμβολιασμού των μαθητών και του προσωπικού** κατά της COVID-19, η ενθάρρυνση της καλής αναπνευστικής υγιεινής και των χεριών, η εφαρμογή βελτιωμένων συστημάτων αερισμού στα σχολεία και η εκπομπή συχνών υπενθυμίσεων για παραμονή στο σπίτι σε περίπτωση αναπνευστικών συμπτωμάτων, είναι απαραίτητα εργαλεία για τη μείωση της μετάδοσης του ιού. Η εφαρμογή μέτρων μετριασμού στο σχολείο θα πρέπει να είναι προσαρμοσμένη στο σχολικό περιβάλλον και την ηλικιακή ομάδα των μαθητών. Επιπλέον, τα μέτρα αυτά θα πρέπει να λαμβάνουν υπόψη την ανάγκη να παρέχεται στα παιδιά ένα βέλτιστο μαθησιακό και κοινωνικό περιβάλλον. Η καθοδήγηση που δημοσιεύθηκε από το ECDC τον Ιούλιο του 2021 και οι συστάσεις αυτού του εγγράφου παραμένουν σε ισχύ ως προς αυτό το ζήτημα.

Η πανδημία της COVID-19 έχει διαταράξει τη ζωή των παιδιών και των εφήβων, επηρεάζοντας την καθημερινότητά τους, την εκπαίδευση, την υγεία, την ανάπτυξη και τη γενική ευημερία τους. Ως εκ τούτου, είναι σημαντικό να έχουμε κατά νου τις αρνητικές επιπτώσεις των σχολικών διαταραχών στην υγεία και την ανάπτυξη των παιδιών. Η εφαρμογή μέτρων στα σχολεία θα πρέπει να στοχεύει στην ελαχιστοποίηση και στην πρόληψη περαιτέρω μαθησιακών απωλειών.

Ενίσχυση συστημάτων και ικανοτήτων υγειονομικής περίθαλψης

Η κρίση της COVID-19 έχει δοκιμάσει την ανθεκτικότητα και την ευελιξία των ευρωπαϊκών συστημάτων υγειονομικής περίθαλψης με έναν άνευ προηγουμένου τρόπο. Το καλοκαίρι του 2022, λόγω της πανδημίας τα συστήματα υγείας της ΕΕ εξακολουθούσαν να αντιμετωπίζουν προκλήσεις λόγω της αύξησης των εισαγωγών σε νοσοκομεία που σχετίζονται με την

COVID και της ανάγκης αντιμετώπισης της καθυστερημένης περίθαλψης που δεν προκαλείται από την COVID-19. Αυτή η πίεση στα συστήματα υγείας έρχεται στο πλαίσιο άλλων μακροχρόνιων προκλήσεων, όπως **η επίμονη έλλειψη εργαζομένων στον τομέα της υγείας**, την οποία έχει επιδεινώσει η πανδημία. Σύμφωνα με έρευνα του ECDC, πολλά κράτη μέλη αναφέρουν προβλήματα στη διατήρηση και την πρόσληψη επαρκούς αριθμού εργαζομένων στον τομέα της υγείας με τις απαιτούμενες δεξιότητες. Τα συστήματα υγείας κινδυνεύουν να έχουν ανεπαρκή ικανότητα για τον χειμώνα του 2022, εάν δεν αυξηθούν η χρηματοδότηση της υγειονομικής περίθαλψης και οι ανθρωπίνι πόροι. Επιπλέον, άλλοι ιοί του αναπνευστικού (π.χ. γρίπη) θα μπορούσαν να αποτελέσουν πρόσθετη επιβάρυνση για τα συστήματα υγείας. Η πανδημία έχει δείξει ότι είναι επιτακτική ανάγκη να έχουμε ένα ισχυρό, ανθεκτικό και καλά στελεχωμένο σύστημα υγείας.

Οι επενδύσεις στο πλαίσιο του μηχανισμού ανάκαμψης και ανθεκτικότητας για την ενίσχυση των συστημάτων υγείας βρίσκονται τώρα σε πλήρη εξέλιξη. **Περισσότερα από 42 δισεκατομμύρια ευρώ** επενδύσεων προορίζονται για τη στήριξη της βελτίωσης της υγειονομικής περίθαλψης στο πλαίσιο των σχεδίων ανάκαμψης και ανθεκτικότητας που εγκρίθηκαν, και σχεδόν **το ένα τρίτο αυτού** του ποσού **διατίθεται σε επενδύσεις και μεταρρυθμίσεις που στοχεύουν στην προώθηση της ψηφιοποίησης των συστημάτων υγείας**. Οι ειδικές επενδύσεις στοχεύουν επίσης στην ενίσχυση της ικανότητας δημόσιας υγείας των εθνικών συστημάτων υγείας. Θα χρειαστούν συνεχείς προσπάθειες για την οικοδόμηση της ανθεκτικότητας των συστημάτων υγείας, από βραχυπρόθεσμα έως μακροπρόθεσμα. Επιπλέον, οι τελευταίες συστάσεις ανά χώρα – που εγκρίθηκαν τον Ιούλιο του 2022 ως μέρος του **Ευρωπαϊκού Εξαμήνου** – επικεντρώθηκαν στα συστήματα υγείας οκτώ κρατών μελών και τόνισαν την ανάγκη βελτίωσης της πρόληψης και της πρωτοβάθμιας περίθαλψης, καθώς και της αντιμετώπισης των ελλείψεων εργατικού δυναμικού.

Η επόμενη έκδοση της εξαμηνιαίας έκθεσης *Υγεία με μια ματιά: Ευρώπη* θα δημοσιευθεί έως τα τέλη του 2022. Συγκεκριμένα, θα αξιολογήσει τη διακοπή των υπηρεσιών υγειονομικής περίθαλψης για ασθενείς χωρίς COVID κατά τη διάρκεια της πανδημίας, και θα εξετάσει στρατηγικές για να ξεπεραστούν οι καθυστερήσεις στην υγειονομική περίθαλψη. Θα εξετάσει επίσης τον αντίκτυπο της πανδημίας στην υγεία των παιδιών και των νέων, συμπεριλαμβανομένης της ψυχικής υγείας.

Μακροπρόθεσμα, πρέπει να βελτιωθεί η ετοιμότητα των συστημάτων υγείας για εστίες μολυσματικών ασθενειών και **άλλους τύπους σοκ**. Η εκτέλεση τεστ ανθεκτικότητας θα επιτρέψει στα κράτη μέλη να επανεξετάζουν τακτικά την ετοιμότητά τους σε υγειονομικές κρίσεις και να ελέγχουν την ανθεκτικότητα των συστημάτων υγείας τους έναντι συγκεκριμένων σεναρίων υψηλής πίεσης και μακροπρόθεσμων διαρθρωτικών προκλήσεων. Η ανθεκτικότητα θα πρέπει επίσης να περιλαμβάνει την ανθεκτικότητα και την αποτελεσματικότητα των πρακτικών δημοσίων προμηθειών από τα νοσοκομεία και άλλους φορείς αγορών. Δεδομένης της επιβάρυνσης της πανδημίας στην ψυχική υγεία, ιδίως όσον αφορά τους εργαζόμενους στον τομέα της υγείας, **τα κράτη μέλη θα πρέπει να ενισχύσουν τα μέτρα για τη στήριξη της καλής ψυχικής υγείας των εργαζομένων στον τομέα της υγείας και του γενικού πληθυσμού**.

Επιπλέον, η ενίσχυση του εργατικού δυναμικού στον τομέα της υγείας, θα καταστήσει τα συστήματα υγείας πιο ανθεκτικά. Η Επιτροπή υποστηρίζει την κατάρτιση επαγγελματιών υγείας μέσω του προγράμματος EU4Health, του ESF+ (European Social Fund Plus / Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου) και του Ευρωπαϊκού Συμφώνου για τις Δεξιότητες.

Πολλά έργα βρίσκονται σε εξέλιξη για να βοηθήσουν τις χώρες να αντιμετωπίσουν τη διατήρηση προσωπικού, τη μετατόπιση καθηκόντων και τις ελλείψεις προσωπικού σε «ιατρικές ερήμους» (περιοχές με περιορισμένη πρόσβαση στην υγειονομική περίθαλψη). Επιπλέον, η Επιτροπή σκοπεύει να ξεκινήσει μια κοινή δράση για τη βελτίωση του

προγραμματισμού και των προβλέψεων του εργατικού δυναμικού που θα χρειαστεί στον τομέα της υγείας εντός του έτους. Ακόμη, η Επιτροπή υποστηρίζει τη διαθεσιμότητα ιατρικών ομάδων έκτακτης ανάγκης, καθώς και ατομικού προστατευτικού εξοπλισμού, ιατρικών και θεραπευτικών ειδών που απαιτούνται σε εθνικό και επίπεδο ΕΕ (π.χ. μέσω του Μηχανισμού Πολιτικής Προστασίας της ΕΕ).

Χρήση θεραπειών για την COVID-19

Η στρατηγική της ΕΕ για τις θεραπείες COVID-19 στοχεύει στη δημιουργία ενός ευρέος χαρτοφυλακίου ασφαλών και αποτελεσματικών θεραπευτικών φαρμάκων. Ειδικότερα, τα αντιϊκά και τα μονοκλωνικά αντισώματα παίζουν σημαντικό ρόλο στη θεραπεία ασθενών με COVID-19. Μέχρι σήμερα, έχουν εγκριθεί οκτώ θεραπείες για την COVID-19 διαφορετικών κατηγοριών, συμπεριλαμβανομένων έξι αντιϊκών, που θεραπεύουν διαφορετικά στάδια και βαρύτητες της νόσου. Μεταξύ Οκτωβρίου 2020 και Ιουλίου 2022, συνήφθησαν τέσσερις κοινές συμβάσεις-πλαίσια προμηθειών, συμπεριλαμβανομένων και των παρατάσεων, προκειμένου να διασφαλιστεί η διαθεσιμότητα αντιϊκών φαρμάκων σε ορισμένα κράτη μέλη.

Η Επιτροπή θα συνεχίσει να εργάζεται με τα κράτη μέλη για τον προσδιορισμό προτεραιοτήτων για νέες κοινές προμήθειες θεραπευτικών προϊόντων και για την ενίσχυση της ενοποίησης με τις καθιερωμένες εθνικές και ευρωπαϊκές διαδικασίες. Η αυξημένη συνεργασία και οι κοινές αγορές ενισχύουν την αλληλεγγύη, διασφαλίζοντας δίκαιη πρόσβαση και διαθεσιμότητα θεραπευτικών ειδών στα συμμετέχοντα κράτη μέλη. Όπως αναφέρεται στην Κοινή Συμφωνία Προμήθειας που υπογράφηκε από 37 χώρες το 2014, οι κοινές προμήθειες ενισχύουν επίσης την αγοραστική δύναμη, ειδικά για τα μικρότερα κράτη μέλη, επιτρέποντας καλύτερους συμβατικούς όρους και οικονομίες κλίμακας.

Η ανάγκη για κλινικές δοκιμές σε πολλές χώρες

Από τον Ιανουάριο του 2022, με την έναρξη ισχύος του **Κανονισμού για τις Κλινικές Δοκιμές**, η αξιολόγηση και η εποπτεία των κλινικών δοκιμών σε ολόκληρη την ΕΕ έχει εναρμονιστεί, ιδίως μέσω ενός Συστήματος Πληροφοριών Δοκιμών (CTIS). Ο κανονισμός για τις κλινικές δοκιμές **επιτρέπει την ταχύτερη έγκριση κλινικών δοκιμών σε όλα τα κράτη μέλη**, βελτιώνοντας έτσι την αποτελεσματικότητα της κλινικής έρευνας στο σύνολό της. Ταυτόχρονα, θα τηρηθούν τα υψηλά πρότυπα ποιότητας και ασφάλειας που έχουν ήδη καθοριστεί για αυτές τις δοκιμές.

Με τον κανονισμό και το CTIS, εμπορικοί και μη εμπορικοί **χορηγοί** μπορούν πλέον να υποβάλουν αίτηση για εγκρίσεις κλινικών δοκιμών **σε έως και 30 χώρες της ΕΕ/ΕΟΧ ταυτόχρονα**. Το νέο ρυθμιστικό σύστημα και η πλατφόρμα βελτιώνει την ανταλλαγή πληροφοριών και τη συλλογική λήψη αποφάσεων σχετικά με τις κλινικές δοκιμές. Το CTIS, η χρήση του οποίου θα είναι υποχρεωτική για την υποβολή αιτήσεων κλινικών δοκιμών έως τις 31 Ιανουαρίου 2023, παρέχει επίσης μια δημόσια βάση δεδομένων με δυνατότητα αναζήτησης για επαγγελματίες υγείας, ασθενείς και το ευρύ κοινό. Στις **31 Ιανουαρίου 2025**, οι κανονισμοί θα ισχύουν πλήρως και όλες οι κλινικές δοκιμές θα πρέπει να συμμορφώνονται με τους κανόνες.

Τα **επόμενα χρόνια**, αυτό το νέο ευρωπαϊκό ρυθμιστικό περιβάλλον για τις κλινικές δοκιμές θα διευκολύνει, θα εξορθολογίσει, θα επιταχύνει και θα αυξήσει τη διαφάνεια των πολυεθνικών κλινικών δοκιμών, συμπεριλαμβανομένων **πιθανών νέων θεραπειών και εμβολίων για την COVID-19**. Επιπλέον, θα διασφαλίσει ότι η ΕΕ παρέχει ένα ελκυστικό και υποστηρικτικό περιβάλλον για τη διεξαγωγή κλινικής έρευνας μεγάλης κλίμακας, με υψηλά πρότυπα δημόσιας διαφάνειας και ασφάλειας για τους συμμετέχοντες σε κλινικές δοκιμές.

Η Ειδική Ομάδα Έκτακτης Ανάγκης, που δημιουργήθηκε βάσει αναθεωρημένης εντολής του EMA, παρέχει συμβουλές σχετικά με τα πρωτόκολλα των κλινικών δοκιμών,

συμπεριλαμβανομένων των από κοινού κλινικών δοκιμών, σε προγραμματιστές κλινικών δοκιμών που διεξάγονται στην Ένωση. Τελικά, η καθοδήγηση θα διευκολύνει την έγκαιρη ανάπτυξη και έγκριση ιατρικών προϊόντων, όπως τα εμβόλια και οι θεραπείες, και θα βελτιώσει τον συνολικό συντονισμό των κλινικών δοκιμών στην Ευρώπη. Αυτή η επιστημονική συμβουλή από την Ομάδα Εργασίας Έκτακτης Ανάγκης θα πρέπει να ληφθεί υπόψη από τα κράτη μέλη κατά την έγκριση μιας αίτησης κλινικής δοκιμής.

Τέλος, δύο δίκτυα κλινικών δοκιμών της ΕΕ έχουν δημιουργηθεί **στο πλαίσιο του προγράμματος Horizon 2020**: το ένα επικεντρώνεται στις θεραπείες για την COVID-19, και το άλλο στα εμβόλια COVID-19. Το δίκτυο θεραπευτικών δοκιμών περιλαμβάνει δοκιμές προσαρμοσμένης πλατφόρμας μεγάλης κλίμακας που διεξάγονται σε πληθυσμούς ασθενών εντατικής θεραπείας, ενδονοσοκομειακών ασθενών και ασθενών πρωτοβάθμιας περίθαλψης. Επιπλέον, ο Συμβουλευτικός Μηχανισμός Κοινής Πρόσβασης (JAAM) προωθεί την αποτελεσματική χρήση των πόρων μεταξύ των δοκιμών και αποφεύγει την επανάληψη των προσπαθειών. **Το δίκτυο δοκιμών εμβολίων περιλαμβάνει δοκιμές εμβολίων με επίκεντρο τη δημόσια υγεία σε ηλικιωμένους, γενικό ενήλικο πληθυσμό και παιδιά.**

Επικεντρωθείτε στη θεραπεία της κατάστασης μετά την COVID-19 (long COVID).

Τα αναδυόμενα στοιχεία δείχνουν ότι έως και 1 στους 8 ανθρώπους που αναρρώνουν από την COVID-19 θα εμφανίσουν εξουθενωτικά συμπτώματα που διαρκούν πολύ περισσότερο από το αναμενόμενο, οδηγώντας σε μειωμένη ποιότητα ζωής.

Αν και ο κίνδυνος εμφάνισης μιας κατάστασης μετά τη COVID-19 φαίνεται να είναι υψηλότερος σε ηλικιωμένους με προϋπάρχουσες παθήσεις που έχουν εισαχθεί στο νοσοκομείο με COVID-19, μελέτες έχουν δείξει ότι **είναι επίσης συχνός σε προηγούμενως υγιείς νέους που εμφάνισαν ήπια νόσηση χωρίς συμπτώματα όταν προσβλήθηκαν για πρώτη φορά από τον ιό.** Τα άτομα που νόσησαν μετά τη COVID-19 μπορεί να εμφανίσουν ένα ευρύ φάσμα συμπτωμάτων, συμπεριλαμβανομένων των αναπνευστικών, καρδιαγγειακών, γαστρεντερικών, γνωστικών, μυοσκελετικών και νευρολογικών συμπτωμάτων. Αυτά τα συμπτώματα μπορεί να είναι διακοπτόμενα, να επηρεάζουν πολλαπλά συστήματα του σώματος και να κυμαίνονται από ήπια έως βαριά, μειώνοντας συχνά την ικανότητα των ανθρώπων να επιστρέψουν στην εργασία τους. Στο πλαίσιο αυτής της μακράς λίστας συμπτωμάτων, δεν υπάρχει επί του παρόντος επικυρωμένη θεραπεία αυτής της κατάστασης.

Αυτή η νέα κατηγορία ασθενών θα απαιτήσει ειδική φροντίδα, συχνά από διαφορετικές ιατρικές ειδικότητες. Αυτό αναμένεται να αυξήσει σημαντικά την επιβάρυνση των ευρωπαϊκών συστημάτων υγειονομικής περίθαλψης και μπορεί να επιδεινώσει τη μεγάλη συσσώρευση περίθαλψης ασθενών χωρίς COVID που παρουσιάστηκε σε όλη τη διάρκεια της πανδημίας. Αυτές οι σκέψεις υπογραμμίζουν τον επείγοντα χαρακτήρα της κλιμάκωσης των ερευνητικών προσπαθειών που αποσκοπούν στην κατανόηση της βιολογικής βάσης της κατάστασης μετά την COVID-19. Η καλύτερη κατανόηση της υποκείμενης παθολογίας της κατάστασης μετά την COVID θα επιτρέψει στους ερευνητές **να εντοπίσουν υποψήφιες θεραπείες και τελικά να αναπτύξουν κλινικές δοκιμές μεγάλης κλίμακας για να επαληθεύσουν τα οφέλη τους.**

Σε αυτό το πλαίσιο, **το πρόγραμμα εργασίας της ΕΕ «Horizon Europe 2021-2022» έχει χρηματοδοτήσει έξι ερευνητικά έργα που επικεντρώνονται στην κατάσταση μετά την COVID-19.** Αυτά τα έργα στοχεύουν στον καλύτερο χαρακτηρισμό της κατάστασης μετά τη COVID-19, καθώς και στη μελέτη των παραγόντων κινδύνου για την ανάπτυξη της από διαφορετικές παραλλαγές SARS-CoV-2 και πληθυσμιακές ομάδες, με σκοπό τον εντοπισμό πιθανών βιοδεικτών και την ανεύρεση θεραπευτικών επιλογών.

Η στρατηγική της ΕΕ για τις θεραπείες COVID-19 αναφέρεται στη μετα-COVID κατάσταση στο πλαίσιο των δράσεων έρευνας, ανάπτυξης και καινοτομίας. Η στρατηγική αναγνωρίζει

ότι η κατάσταση μετά την COVID-19 απαιτεί διαφορετική θεραπευτική προσέγγιση από την οξεία νόσηση με COVID-19. Ομοίως, και σύμφωνα με την αναδυόμενη υπόθεση ότι **οι επίμονες δεξαμενές ιών θα μπορούσαν να είναι αιτία της κατάστασης μετά την COVID-19, οι θεραπείες που χρησιμοποιούνται για τη θεραπεία της COVID-19 (όπως τα αντιϊκά) θα μπορούσαν επίσης να δοκιμαστούν ως πιθανή θεραπεία για την κατάσταση long COVID.**

Προκειμένου να παράσχει συμβουλές εμπειρογνομόνων σχετικά με τον τρόπο με τον οποίο τα συστήματα υγείας πρέπει να σχεδιάζουν και να αναπτύσσουν κατάλληλες υπηρεσίες υγείας για ασθενείς που έχουν πληγεί από την κατάσταση long COVID, η Επιτροπή ανέθεσε στην Ομάδα Εμπειρογνομόνων αποτελεσματικών τρόπων επενδύσεων στην υγεία, να εκδώσει γνωμοδότηση, η οποία αναμένεται στο τέλος του 2022, σχετικά με τον αντίκτυπο της μετα-COVID κατάστασης στα συστήματα υγείας. Επιπλέον, ο Ευρωπαϊκός Οργανισμός Ασφάλειας και Υγείας (EU-OSHA) δημοσίευσε μια έκθεση σχετικά με τον αντίκτυπο των συνθηκών μετά την COVID-19 στους εργαζόμενους και στους χώρους εργασίας και εξέδωσε σχετικές οδηγίες για τους εργαζόμενους και τους διευθυντές. Τα κράτη μέλη ενθαρρύνονται να ενώσουν τις δυνάμεις τους για να συλλέξουν ενημερωμένα δεδομένα για την κατάσταση μετά την COVID και να αυξήσουν την εκπαίδευση του υγειονομικού προσωπικού στην αναγνώριση και διαχείριση της κατάστασης μετά τη COVID-19, ιδιαίτερα στην πρωτοβάθμια περίθαλψη. Θα πρέπει να θυμόμαστε ότι ο καλύτερος τρόπος για να αποφευχθεί η long COVID κατάσταση, είναι να αποφύγουμε πρώτα να μολυνθούμε από τον SARS-CoV-2.

Μεταφορές, κινητικότητα, ταξίδια

Από τον Αύγουστο του 2022, όλα τα μέτρα που επηρεάζουν την ελεύθερη κυκλοφορία των ανθρώπων στην ΕΕ έχουν αρθεί, μεταξύ άλλων συμπεριλαμβανομένης της απαίτησης για τους ταξιδιώτες να κατέχουν ψηφιακό πιστοποιητικό COVID της ΕΕ.

Η συνέχιση των προσπαθειών για τη διευκόλυνση της ελεύθερης κυκλοφορίας στην ΕΕ κατά τη διάρκεια της πανδημίας COVID-19 παραμένει ζωτικής σημασίας, τόσο για τους ανθρώπους, όσο και για τα αγαθά. Κοινός μας στόχος παραμένει να απολαμβάνουμε απεριόριστη ελευθερία κινήσεων, **εφόσον το επιτρέπει η επιδημιολογική κατάσταση.** Για την αντιμετώπιση συγκεκριμένων προκλήσεων που επηρεάζουν τον τομέα των μεταφορών και τη διακοπή της εφοδιαστικής αλυσίδας, η Επιτροπή και τα κράτη μέλη της ΕΕ θα πρέπει να βασιστούν στα εργαλεία που έχουν ήδη αναπτυχθεί μέχρι στιγμής, ιδίως τις Πράσινες Λωρίδες, το Σχέδιο Έκτακτης Ανάγκης για τις Μεταφορές, και τα κατάλληλα υγειονομικά πρωτόκολλα.

Οι ταξιδιωτικοί περιορισμοί θα πρέπει να εισαχθούν ή να επανεισαχθούν μόνο όταν είναι απολύτως απαραίτητο και αναλογικό για την προστασία της δημόσιας υγείας. Για παράδειγμα, ορισμένες μη φαρμακευτικές παρεμβάσεις, όπως η **χρήση μάσκας**, θα πρέπει να εξετάζονται πριν από την εισαγωγή ή την επανεισαγωγή οποιωνδήποτε ταξιδιωτικών περιορισμών. Οποιαδήποτε νέα μέτρα θα πρέπει να κοινοποιούνται σε βασικά ενδιαφερόμενα μέρη, όπως οι μεταφορείς, ώστε να μπορούν να προετοιμαστούν και να αποφύγουν τυχόν αρνητικές επιπτώσεις. Εάν τα κράτη μέλη επιθυμούν να ενεργοποιήσουν την ανίχνευση επαφών διασυνοριακών επιβατών, κοινά εργαλεία, όπως το **Έντυπο Εντοπισμού Επιβατών της ΕΕ**, είναι διαθέσιμα για την ανταλλαγή δεδομένων επιβατών για τη βελτίωση των δυνατοτήτων εντοπισμού των επαφών τους, περιορίζοντας ταυτόχρονα τις επιβαρύνσεις για τους επιβάτες και τους μεταφορείς.

Τα κράτη μέλη μπορούν να χρησιμοποιήσουν το Ψηφιακό Πιστοποιητικό COVID της ΕΕ σε περίπτωση που η επιδημιολογική κατάσταση αυτό το φθινόπωρο και τον χειμώνα αναγκάσει τις χώρες να επαναφέρουν προσωρινά ταξιδιωτικούς περιορισμούς. Ο κανονισμός της ΕΕ για τα ψηφιακά πιστοποιητικά COVID, ο οποίος έχει παραταθεί έως τον Ιούνιο του 2023, παρέχει το απαραίτητο πλαίσιο για τη διαχείριση των επιπτώσεων

των περιορισμών στην ελεύθερη κυκλοφορία και τη διευκόλυνση των ταξιδιών. Διασφαλίζει ότι οι πολίτες μπορούν να επωφεληθούν από διαλειτουργικά και αμοιβαία αποδεκτά πιστοποιητικά εμβολιασμού, τεστ και ανάρρωσης από την COVID-19. Βασικά, οι κάτοχοι έγκυρων ψηφιακών ευρωπαϊκών πιστοποιητικών COVID δεν θα πρέπει να υπόκεινται σε πρόσθετους περιορισμούς όταν ταξιδεύουν εντός της ΕΕ.

Το Ψηφιακό Πιστοποιητικό COVID της ΕΕ ήταν μια μεγάλη επιτυχία παρέχοντας στο κοινό ένα αποδεκτό και αξιόπιστο εργαλείο σε ολόκληρη την ΕΕ (και σε αρκετές τρίτες χώρες) και στην αποφυγή κατακερματισμού πολλών εθνικών συστημάτων. Από την 1η Αυγούστου 2022, 75 χώρες και εδάφη από 5 ηπείρους είναι συνδεδεμένα στο σύστημα ψηφιακών πιστοποιητικών της ΕΕ (30 κράτη μέλη της ΕΕ/ΕΟΧ και 45 χώρες και εδάφη εκτός ΕΕ) και αρκετές άλλες χώρες έχουν εκδηλώσει ενδιαφέρον να ενταχθούν στην Πύλη αυτή ή βρίσκονται ήδη σε τεχνικές συζητήσεις με την Επιτροπή. **Αυτό καθιστά το Ψηφιακό Πιστοποιητικό COVID της ΕΕ παγκόσμιο πρότυπο.**

Το Σύστημα Ψηφιακών Πιστοποιητικών COVID της ΕΕ είναι αρκετά ευέλικτο ώστε να προσαρμόζεται στην εξελισσόμενη αντιμετώπιση της COVID-19. Τυχόν **προσαρμογές της περιόδου ισχύος των πιστοποιητικών** που εκδόθηκαν για την πρώτη αναμνηστική δόση, **ενδέχεται να καταστούν απαραίτητες** υπό το φως των νέων επιστημονικών στοιχείων και της εξέλιξης της πανδημίας.

Σε περίπτωση **επανεισαγωγής της χρήσης του Ψηφιακού Πιστοποιητικού COVID της ΕΕ, παραμένει σημαντικό να διασφαλιστεί ότι όλοι μπορούν να αποκτήσουν ένα έγκυρο Ψηφιακό Πιστοποιητικό COVID της ΕΕ.** Αυτό σημαίνει ότι τα κράτη μέλη θα πρέπει να συνεχίσουν να διασφαλίζουν ότι είναι διαθέσιμες επαρκείς ικανότητες τεστ και εμβολιασμού και είναι εύκολα προσβάσιμες. Τα κράτη μέλη θα πρέπει επίσης να ενημερώσουν τους πολίτες που έχουν υποστεί λοίμωξη από SARS-CoV-2 για το δικαίωμά τους να λάβουν πιστοποιητικό ανάρρωσης, εάν έχουν υποβληθεί σε δοκιμασία PCR ή αντιγόνου.

Επιπλέον, τα κράτη μέλη θα πρέπει να καταβάλλουν κάθε δυνατή προσπάθεια για να διασφαλίσουν ότι οι επιβάτες είναι καλά ενημερωμένοι **για τυχόν ταξιδιωτικούς περιορισμούς που ενδέχεται να αντιμετωπίσουν κατά την είσοδό τους σε άλλο κράτος μέλος της ΕΕ/ΕΟΧ.** Η διαδικτυακή πλατφόρμα Open EU παραμένει ουσιαστικό σημείο αναφοράς για οποιονδήποτε ταξιδεύει στην ΕΕ. Η Επιτροπή επαναλαμβάνει τη συνεχιζόμενη σημασία της έγκαιρης και επικαιροποιημένης ενημέρωσης από τα κράτη μέλη σχετικά **με πιθανούς ταξιδιωτικούς περιορισμούς, μέτρα δημόσιας υγείας και ασφάλειας,** ώστε οι Ευρωπαίοι πολίτες να μπορούν να συνεχίσουν να βασίζονται στην πλατφόρμα για τον προγραμματισμό του ταξιδιού τους με απόλυτη εμπιστοσύνη.

Η διαδικασία «φρένου έκτακτης ανάγκης» που συμφωνήθηκε στην Σύσταση 2022/107 του Συμβουλίου, συνεχίζει να διασφαλίζει μια συντονισμένη προσέγγιση μεταξύ των κρατών μελών, ως απάντηση **στην εμφάνιση νέων παραλλαγών** που προκαλούν **δυναμική ανησυχία.**

Η τρέχουσα κατηγοριοποίηση των χωρών από τον χρωματικό κώδικα του ECDC έχει διακοπεί λόγω των μεταβαλλόμενων προσεγγίσεων και τις φθίνουσες τάσεις στον όγκο των τεστ στα κράτη μέλη, γεγονός που δεν επέτρεψε στο ECDC να συντάξει επαρκή περιγραφή της επιδημιολογικής κατάστασης.

Επιπλέον, στο πλαίσιο των ταξιδιών από τρίτες χώρες, τον Ιούνιο του 2020 το Συμβούλιο ενέκρινε μια συντονισμένη προσέγγιση για τα ταξίδια στην περιοχή ΕΕ+, η οποία έκτοτε έχει τροποποιηθεί τρεις φορές, ο κατάλογος των χωρών που περιλαμβάνονται στο Παράρτημα 1 της Σύστασης του Συμβουλίου (ΕΕ) 2020/912 δεν αντικατοπτρίζει πλέον την τρέχουσα κατάσταση. Μια τέτοια αναθεώρηση, με την οποία θα ζητηθεί η γνώμη των κρατών μελών, αποσκοπεί στην παροχή ενός κοινού πλαισίου για τους επόμενους μήνες, διασφαλίζοντας μια συντονισμένη προσέγγιση.

5. Η ΠΑΓΚΟΣΜΙΑ ΔΙΑΣΤΑΣΗ

Προκειμένου να ελεγχθεί και να τερματιστεί η πανδημία, είναι απαραίτητες οι παγκόσμιες προσπάθειες και η υποστήριξη για την καταπολέμηση της COVID-19 σε όλο τον κόσμο. Αυτός είναι ο λόγος για τον οποίο, από την έναρξη της κρίσης της COVID-19, η ΕΕ, ως Ομάδα Ευρώπης, έχει διαδραματίσει κεντρικό ρόλο στην πολυμερή κινητοποίηση για ταχεία ανάπτυξη, κλιμάκωση και δίκαιη διανομή εμβολίων κατά της COVID-19 παγκοσμίως.

Η ΕΕ παραμένει ο μεγαλύτερος δωρητής εμβολίων COVID-19 παγκοσμίως, λαμβάνοντας υπόψη τις δόσεις που μοιράζονται τα κράτη μέλη μέσω του COVAX (COVID-19 Vaccines Global Access) και των διμερών δωρεών. Συνολικά, η Ομάδα Ευρώπης έχει πλέον μοιραστεί σχεδόν **482 εκατομμύρια δόσεις με χώρες που έχουν ανάγκη** και παραμένει προσηλωμένη στις προσπάθειες δωρεών και εξαγωγών τους επόμενους μήνες, εάν υπάρξει αυξημένο ενδιαφέρον για τα αρχικά και τα προσαρμοσμένα εμβόλια.

Παρόλο που η παγκόσμια προσφορά εμβολίων κατά του COVID-19 έχει σταθεροποιηθεί, πολλές χώρες, ειδικά στην **Αφρική, απέχουν ακόμη πολύ από την επίτευξη επαρκών ποσοστών εμβολιασμού**. Η έλλειψη πρωτογενούς εμβολιασμού δημιουργεί επίσης κίνδυνο να χαθούν τα οφέλη των αναμνηστικών δόσεων, συμπεριλαμβανομένων των ενισχυτικών με προσαρμοσμένα εμβόλια.

Η τρέχουσα κατάσταση χαρακτηρίζεται από προσφορά εμβολίων που υπερβαίνει τη ζήτηση: η παγκόσμια διαθεσιμότητα εμβολίων δεν συνοδεύεται από αντίστοιχη αύξηση της εμβολιαστικής κάλυψης σε ορισμένες χώρες. Η πρόκληση έχει σαφώς μετατοπιστεί στο δίλημμα «ή τρυπιόμαστε όλοι ή διοχετεύουμε αλλού τα εμβόλια που παρελήφθησαν». Αυτός είναι ο λόγος για τον οποίο, για παράδειγμα, η ΕΕ έχει προσφέρει ένα πρόγραμμα υποστήριξης εμβολίων στους Αφρικανούς εταίρους της, το οποίο καλύπτει την προμήθεια, τον βοηθητικό εξοπλισμό και τη βοήθεια παράδοσης. Η ΕΕ έχει ανακοινώσει πρόσθετη στήριξη **375 εκατομμυρίων ευρώ** στις χώρες με τα χαμηλότερα ποσοστά εμβολιασμού μέσω του Μηχανισμού Βοήθειας Παράδοσης της Διευκόλυνσης COVAX για την COVID-19. Αυτή η χρηματοδότηση υποστηρίζει τις εθνικές κυβερνήσεις στην παροχή υπηρεσιών, το εργατικό δυναμικό υγείας, **τη δημιουργία ζήτησης, τις εκστρατείες εμβολιασμού**, τα συστήματα εφοδιαστικής αλυσίδας, την αλυσίδα ψύξης και την ταχεία χωρητικότητα UCC χρησιμοποιώντας μια προσέγγιση που βασίζεται σε δεδομένα. Η χρηματοδότηση βοηθά επίσης τις χώρες να διατηρήσουν δίκαιη πρόσβαση, να προσεγγίσουν περιθωριοποιημένους πληθυσμούς, **να ενσωματώσουν τον εμβολιασμό κατά της COVID-19 στους συνήθεις εμβολιασμούς** και να ενισχύσουν τα συστήματα ανοσοποίησης.

Η ικανότητα των τοπικών συστημάτων υγείας πρέπει να αναπτυχθεί περαιτέρω **για να διασφαλιστεί ότι οι κοινότητες εμβολιάζονται**. Η τοπική ανάπτυξη και παραγωγή εμβολίων πρέπει επίσης να ενισχυθεί. Η Επιτροπή υποστηρίζει την ενίσχυση των εθνικών συστημάτων υγείας στην **Αφρική**, για παράδειγμα με τη δέσμευση σε περιφερειακό επίπεδο για τη βελτίωση της ασφάλειας της υγείας μέσω μιας προσέγγισης One Health, της ψηφιοποίησης των συστημάτων υγείας και υποστηρίζοντας ινστιτούτα δημόσιας υγείας.

Η ΕΕ θα συνεχίσει επίσης να εργάζεται στο πλαίσιο της πρωτοβουλίας της Ομάδα Ευρώπης για την παραγωγή και την πρόσβαση σε εμβόλια, φάρμακα και τεχνολογίες υγείας στην Αφρική (**MAV+**). Αυτή η πρωτοβουλία ξεκίνησε το 2021 και συμβάλλει στην αύξηση της τοπικής και της περιφερειακής παραγωγικής ικανότητας, στη διαφοροποίηση των αφρικανικών αλυσίδων εφοδιασμού φαρμακευτικών προϊόντων και στην αντιμετώπιση των συμφορήσεων της διεθνούς αλυσίδας εφοδιασμού. Η Ευρώπη έχει μέχρι στιγμής κινητοποιήσει περισσότερα από **900 εκατομμύρια ευρώ για να υποστηρίξει τη δημιουργία δυνατοτήτων παραγωγής στη Νότια Αφρική, τη Σενεγάλη, τη Ρουάντα και τη Γκάνα** και σε περιφερειακό επίπεδο για τον Οργανισμό Ρυθμιστικής Ενίσχυσης και Φαρμάκων της

Αφρικής (AMA), τον Οργανισμό Ανάπτυξης της Αφρικανικής Ένωσης (AUDA-NEPAD) και την Συνεργασία για την παραγωγή εμβολίων Αφρικής. Μέσω εκδηλώσεων «matchmaking», η ΕΕ ενίσχυσε τη συνεργασία μεταξύ αφρικανικών και ευρωπαϊκών εταιρειών στις αλυσίδες αξίας φαρμακευτικής και ιατρικής τεχνολογίας. Η ΕΕ έχει επίσης ξεκινήσει μια νέα πρωτοβουλία για την τοπική παραγωγή εμβολίων και φαρμάκων για να στηρίξει τις προσπάθειες **στη Λατινική Αμερική και την Καραϊβική**.

Η ΕΕ έχει επίσης δεσμεύσει 150 εκατομμύρια ευρώ στον Μηχανισμό Αντιμετώπισης της COVID-19 (C19RM) του Παγκόσμιου Ταμείου για να διασφαλίσει την πρόσβαση σε ιατρικά αντίμετρα στις χώρες εταίρους (συμπεριλαμβανομένων διαγνωστικών, δοκιμών, οξυγόνου και ατομικού προστατευτικού εξοπλισμού).

Επιπλέον, η ΕΕ συμβάλλει ενεργά, μαζί με τις ΗΠΑ και άλλους παγκόσμιους εταίρους, στην επιτυχή εφαρμογή του Παγκόσμιου Σχεδίου Δράσης για την καταπολέμηση της πανδημίας. Ο στόχος είναι να βοηθήσει να συντονίσει τις δράσεις και να κινητοποιήσει πόρους σε έξι τομείς προτεραιότητας σε σχέση με την παγκόσμια αντιμετώπιση της COVID-19. Η COVID-19 μας έχει διδάξει ότι **μόνο μια ενωμένη και πολυμερής αντιμετώπιση μπορεί να καταπολεμήσει αποτελεσματικά μια παγκόσμια πανδημία. Η καταπολέμηση της κακής πληροφόρησης και της παραπληροφόρησης κατά του εμβολιασμού πρέπει να εφαρμόζεται συνεχώς σε παγκόσμια κλίμακα. Η παράκαμψη της χειραγώγησης από την παρεμβολή ξένων πληροφοριών απαιτεί συγκεκριμένη αντιμετώπιση.** Η Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Εξωτερικής Δράσης (EYED), σε στενή συνεργασία με την Επιτροπή και τα κράτη μέλη, **ανέπτυξε την Εργαλειοθήκη της ΕΕ για να αντιμετωπίσει τη Χειραγώγηση από την Παρεμβολή Ξένων Πληροφοριών (Εργαλειοθήκη FIMI - Foreign Information Manipulation and Interference).**

Τέλος, η ΕΕ θεωρεί ζωτικής σημασίας να αξιοποιήσει τα διδάγματα που αντλήθηκαν από την πανδημία COVID-19 και να ενισχύσει **την παγκόσμια αρχιτεκτονική υγείας – με έναν ενισχυμένο ΠΟΥ στον πυρήνα της.** Η ΕΕ είναι αποφασισμένη να διαδραματίσει ηγετικό ρόλο στις διαπραγματεύσεις **για μια νέα νομικώς δεσμευτική διεθνή συμφωνία για την πρόληψη, τη θεραπεία και την αντιμετώπιση της πανδημίας και για στοχευμένες τροπολογίες για την ενίσχυση των Διεθνών Κανονισμών Υγείας του 2005.** Αυτές οι συμπληρωματικές διαδικασίες αποτελούν προτεραιότητα για την ΕΕ και προσφέρουν μια ιστορική ευκαιρία για την εξεύρεση πολυμερών λύσεων σε κοινές προκλήσεις, με βάση τις αρχές της συλλογικής αλληλεγγύης, της ισότητας, της δικαιοσύνης, της ενσωμάτωσης και της αυξημένης διαφάνειας. Επιπλέον, το **νέο Χρηματοοικονομικό Ενδιάμεσο Ταμείο (Financial Intermediary Fund - FIF) για την Πρόληψη, την Ετοιμότητα και την Αντιμετώπιση της Πανδημίας,** στο οποίο η Ομάδα Ευρώπης έχει ήδη δεσμεύσει τουλάχιστον **588 εκατομμύρια ευρώ,** θα παράσχει κεφάλαια για τη στήριξη της πρόληψης, της ετοιμότητας και της αντιμετώπισης πανδημιών, συμπεριλαμβανομένης **της εφαρμογής της τροπολογίας των Διεθνών Κανονισμών Υγείας και της νέας διεθνούς συμφωνίας για την πρόληψη, την ετοιμότητα και την αντιμετώπιση των πανδημιών.**

Η COVID-19 έδειξε ότι η διεθνής πτυχή της πολιτικής υγείας της ΕΕ έχει γίνει πιο σημαντική από ποτέ. Μαθαίνουμε αυτά τα μαθήματα και αναλαμβάνουμε συντονισμένη δράση για την προστασία και την προώθηση της παγκόσμιας υγείας και για την ενίσχυση της ηγετικής θέσης και της συμβολής της ΕΕ στην παγκόσμια υγεία. Η επερχόμενη **Παγκόσμια Στρατηγική της ΕΕ για την Υγεία** θα παρέχει στο πολιτικό πλαίσιο προτεραιότητες, διακυβέρνηση και εργαλεία, επιτρέποντας στην ΕΕ να μιλήσει με μια φωνή επιρροής και να αξιοποιήσει στο έπακρο τις δυνατότητες της Ομάδας Ευρώπης για την προστασία και την προώθηση της παγκόσμιας υγείας.

6. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

Ενώ η εξέλιξη της πανδημίας είναι απρόβλεπτη, η ΕΕ πρέπει να προετοιμαστεί –για τρίτη συνεχόμενη φορά– **για ένα δύσκολο φθινόπωρο και χειμώνα**. Αλλά το μέλλον της πανδημίας δεν εξαρτάται μόνο από νέες παραλλαγές που μπορεί να εμφανιστούν και να αντικαταστήσουν παλιά στελέχη. Καθορίζεται επίσης έντονα από την ανθρώπινη συμπεριφορά και τον βαθμό ανοσίας που μπορεί να αναπτυχθεί στον πληθυσμό. Η ελαχιστοποίηση του αριθμού των νέων περιπτώσεων μειώνει επίσης τις πιθανότητες εμφάνισης νέων παραλλαγών. Αυτοί είναι παράγοντες που μπορούν να επηρεαστούν και τα συστήματα υγείας και η κοινωνία των κρατών μελών πρέπει να συνεχίσουν να προσαρμόζονται σε μια συλλογική απάντηση σε αυτόν τον ιό, έως ότου η απειλή της COVID-19 να μην είναι πλέον αισθητή.

Όπως είδαμε στο ζενίθ της πανδημίας COVID-19, η συνεργασία είναι απαραίτητη. Τώρα που επετεύχθη πολιτική συμφωνία σχετικά με τον νέο κανονισμό της ΕΕ για σοβαρές διασυνοριακές υγειονομικές απειλές, που είναι το τελευταίο νομοθετικό κομμάτι της δέσμης μέτρων της Ευρωπαϊκής Ένωσης Υγείας, η Ένωση θα έχει σύντομα μια νέα σειρά εργαλείων για την ολοκλήρωση της αναθεώρησης του πλαισίου της ΕΕ για την υγειονομική ασφάλεια και την ενίσχυση των υποδομών και των διαδικασιών που απαιτούνται για την εφαρμογή μέτρων ετοιμότητας και αντιμετώπισης της COVID-19.

Η πανδημία μας υπενθύμισε ξεκάθαρα τη σημασία της συνεργασίας. Δουλεύοντας μαζί, μπορούμε να κάνουμε πραγματική διαφορά και να ενισχύσουμε την ικανότητα της ΕΕ να προλαμβάνει, να προετοιμάζεται και να ανταποκρίνεται σε κρίσεις υγείας –τους επόμενους μήνες και στο μέλλον. Είμαστε πιο δυνατοί, πιο ανθεκτικοί και πιο αποτελεσματικοί όταν εργαζόμαστε μαζί για μια βιώσιμη διαχείριση της πανδημίας.

Απόδοση από τα αγγλικά: Χρυσούλα Μπουκουβάλα / www.aperopia.fr

---

---

* Για λόγους οικονομίας χρόνου οι παραπομπές δεν μεταφράστηκαν.

** Οι φράσεις με έντονα μαύρα γράμματα υπάρχουν στο πρωτότυπο κείμενο στα αγγλικά. Οι φράσεις με έντονα κόκκινα γράμματα υπερτονίστηκαν από το ιστολόγιο aperopia.fr για να εφιστήσουν την προσοχή του αναγνώστη είτε προς την αντίθετη έννοια από αυτήν που προβάλλεται, είτε προς κάποια εν κρυπτώ ενέργεια που εν πολλοίς παραμένει άγνωστη στον Ευρωπαϊκό πολίτη.